

LA CAMPANA DE GRACIA.

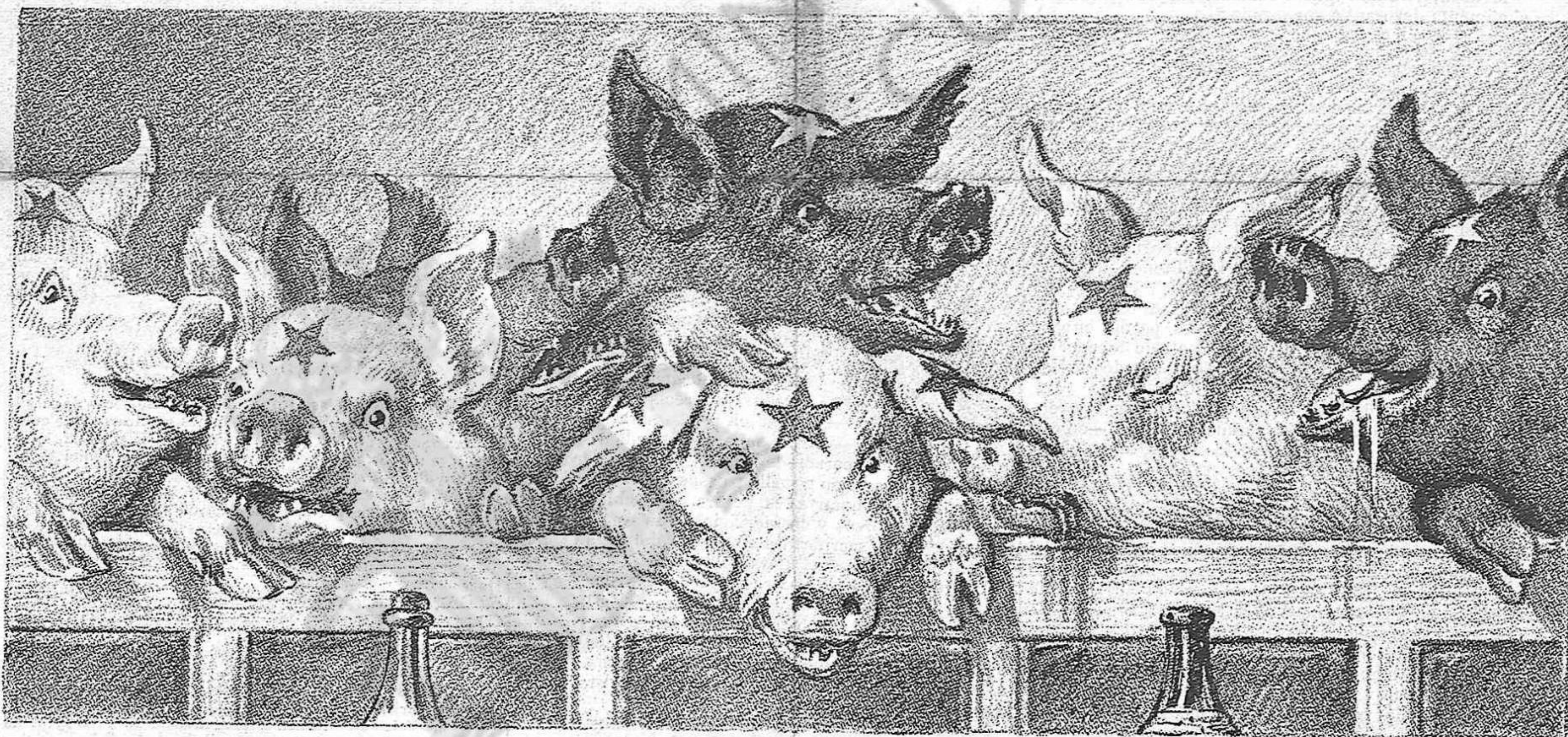
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CENTIMS PER TOT ESPANYA
 Números atrasats: 10 céntims

ADMINISTRACIO Y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mtl. 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'6 Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

EN LO SENAT NORT-AMERICÀ

Grunyits de porch no arriban á Espanya.

LA CAIXA DELS SOLDATS

	Pesetas
Suma anterior.....	3,465'92
2 exemplars del número extraordinari (edició de luxo) & 15 Pras. un, adquirits pels Srs. següents:—N.º 89 D.ª Fanny Ricot.—N.º 90. D. Joaquim Uriach.	
Total.....	30
Producte de la funció donada per la Reunió Familiar coral «La Poncella» de Sant Gervasi.....	80'65
Total fins avuy.....	3,576'57

Nora: Quedan encare 10 números extraordinaris per colocar.

SORTEIG DELS DIBUIXOS

Tindrà efecte l dia 23 del corrent regintse, segons anunciarem oportunament per las dos últimas xifras (decenas y unitats) dels números que obtinguin los nou primers premis en la Loteria Nacional que ha de celebrarse á Madrid en l' indicat dia.

ORDRE DELS PREMIS: (per idem alfabètic de autors.)

- 1.ª — Dibuix de J. Blanco Coris.
- 2.ª — Id. de Mariano Foix.
- 3.ª — Id. de R. Fradera.
- 4.ª — Id. de F. Gómez Soler.
- 5.ª — Id. de Apelles Mestres.
- 6.ª — Id. de Ramón Miró.
- 7.ª — Id. de Manel Moliné.
- 8.ª — Id. de J. Lluís Pellicer.
- 9.ª — Id. de J. Pellicer Monseny.

ACLARACIONS: Si las dos xifras que surtin premiadas se repeteixen, lo possedor del número á que corresponguin haurá guanyat tots los premis que li toquin, en virtut de la mateixa repetició.

En cas de que las indicadas xifras 's escayguessin de ser dos ceros, s' entendrà que ha tret lo número 100.

PRESTIGIS CAYGUTS

EGUEIX la ratxa destructora dels prestigis de la restauració.

L' e-pasa de Sagunto, lo primer trunfo del tresillo polítich que desde l' any 75 estava en joch emportantse'n totas las postas, avuy ja casi no pot aprofitarse. Està oscada y rovellada: no corta ni pincha. 'Ls aires de Cuba van posarla en tan llastimós estat. Quan lo seu possedor va dir: «Reconech y confesso que m' hi equivocat» va posar punt final á una llegenda, qu' es la que donava vida y forsa á una situació política.

Y ara D. Arseni ja no celebra sas gloriosas gestas: prefereix olvidarlas. L' altre dia era 'l seu sant y 's limitá á festejarlo com un bon pare de familia, ab la senyora, 'ls fills y 'ls amichs, y estich segur qu' en aquells

6138

moments de tranquil·la expansió, a una corona de llo-hauria preferit un bon tortell del Forn de Sant Jaume.

Embarcat a Filipinas, fa son viatge de retorn a la Península un alt i prestigi de la restauració borbònica, l' general Blanco.

Així com al héroe de Sagunto va sacrificar-lo l' opinió justament alarmada al persuadir-se de la seva impotència davant de la irrupció mambís que passava a foch y a sanch l' isla de Cuba confiada a la seva defensa, l' héroe de Peña-plata ha sucumbit sacrificat pels freres de Filipinas, que son en aquells remots països els amos del auca.

Los mateixos elements tonsurats que van desfer-se de 'n Terreros quan en Terreros els feya nosa; que van se-gar l' herba a 'n Despujol, quan se persuadiren que 'n Despujol no era home per plegarse a las sevas exi-gencias, ara han fet la trabeta a 'n Blanco y l' han tirat per terra, ab circumstancies agravants, davant del enemich alsat en armas, davant de una insurrecció for-midable, sense donarli temps pera desarollar lo seu plan de campanya, venintli a dir a las barbas:—Mestre, tú no serveixes: ja pots envainar l' espasa.

Y l' govern, que volia sostenir-lo a tota costa, ha con-sentit aquesta intrusió escandalosa. Perque avuy a ca'n Ribot ja no mana l' amo; mana l' frere.

Per daurar la amarga pildora que destrueix una ca-rretera brillant, esmaltada tota ella de fets heroichs y de bons serveys com los que l' general Blanco prestá en moments crítics y difícils desde la Capitania general de Catalunya, li ofereixen un càrrech com el de *jefe del cuarto militar del rey*,

Una lleminadura per l' istil volian donar al héroe de Sagunto al regressar de Cuba; pero aquest va retxas-saria. Creyém que l' general Blanco farà lo mateix.

A las grandesas caygudas els convé la tranquila so-letat, l' aislament que convida a meditar sobre las causas de certs contratemps y de determinats disgustos. Per mica que girin la vista enrera, veurán que han sigut víctimes de l' obra mateixa qu' ells contribuïren a edificar, cada día mes esquerdada y ruïnosa.

Meditin, y veurán que la restauració, com Saturno, s' alimenta devorant a sos propis fills.

Contra l' general Weyler existeix també una conjura manifesta, implacable.

Sense ls designis de la sort que decretá la pérdua del mulato Maceo, es mes que segur que a horas d' ara l' governador general de l' isla, ja hauria fet a tots.

Desde la manigua madrilenya li arman tota mena de paranys y emboscadas. No l' deixan un moment tran-quil. El critican, el censuran, el desacreditan, sense donar pau a la llengua. Lo taxan de inútil, de inconstant, de impotent. Quan vol obrar ab energia salvadora, li lligan els brassos. Y una vegada l' tenen lligat de brassos, murmuran de la seva debilitat.

Lo general Weyler se defensa presentant estretament units y disposats a secundarlo, als tres partits cubans afectes a Espanya, y oferint l' espectacle de recepcions triunfals com la que li ha dispensat el poble de la Ha-bana.

Els mambisos de la política no s' donan per conven-suts.—Tots aquests triunfos populars—diuen—ell mateix se ls prepara: son deguts a la *claque*, als *atabar-deros*. No s' han de tenir per res en compte.

De la mateixa mort de 'n Maceo 'n volen treure par-tit pera demostrar la inoportunitat y l' ineficacia del seu plan de campanya. Diuen que la trotxa no ha servit per res, y qu' era hasta ridicula la situació del general en jefe buscant a 'n Maceo, com qui juga a fet, per la provincia de Pinar del Río, mentres a l' altra banda de la trotxa, a la provincia de la Habana, las forsas de un simple comandant l' escabextravan.

Que la trotxa ha contingut la lliure irrupció de las partidas, cambiant l' aspecte de la campanya y facilitant la derrota y la mort del atrevit cabecilla, encare que ho vejessin, no ho dirían; per mes convensuts que n' estessin, se guardarian molt de confessarho.

Al general Weyler li tenen jurada, y no pararán fins a sortir-se ab la seva. Avuy, demá, qualsevol día li farán la trabeta y ja terra com els altres!...

Quan veig que l' govern declara un día y altre qu' está satisfet dels seus serveys y té posada en ell tota la seva confiança, no puch menos de recordar que una cosa semblant deya del general Blanco fins al moment mateix de rellevarlo.

General: t' ensabonan? Donchs preparat, que t' volen afeytar.

Total: que la restauració dissolt tots los elements po-sitius de algun prestigi que millor podían apuntalar-la. Lo únich que s' conserva son los dos jefes insustituï-bles dels dos partits que turnan en lo poder: en Cánovas y en Sagasta. Els que tenen totas las responsabili-tats, son los únichs irresponsables.

Son causa de tots els mals que sufreix la nació y s' mantenen fermes, son incommovibles: no hi ha manera de desarrelarlos: desafian las majors borrascas.

Y aixis, mentres els que posan la pell en perill, su-cumbeixen, els que han pres al seu càrrech exclussiu lo monopoli de las delicias del poder, treuen el ventre

de mal any. Per ells se fa la festa; la gran festa qu' Es-panya costea ab la sanch de las sevas venas y salda ab los últims céntims de la seva hisenda.

P. K.

LO PROCÉS ANARQUISTA

En lo número anterior, al ocuparnos del procés anar-quista, demanavam que s' fes illum! Creyentnos fi-dels intérpretes de una gran massa de opinió, solici-tavam que s' donés accés a la sala ahont se reuni l' Consell de guerra, quan menos als representants de la premsa, a fi de que l' públich pogués formarse concepte cabal y complet de totas y cada una de las inciden-cias de la vista.

La nostra petició no ha prosperat. Respectém los motius que pujan haver aconsellat la forma en que ha tingut efecte l' ju-dici, guardantnos molt de discutirlos, per no tenir avuy la premsa de Barcelona la llibertat necessaria pera ocuparse de determinats assumptos.

Tota la informació respecte al Consell de guerra ha sigut de caràcter oficial. Los periódichs diaris, mentres han durat las sessions del Consell, han anat cada vespre a recullir-la a la Ca-pitania general. La nostra condició de senmanaris ens eximeix de una tasca, que per altra part tampoch avuy interessaria als nostres lectors, y alteraria ademés la costum que tenim d' escriure sempre de ciencia propia y ab completa independència de criteri.

No podém amagar, no obstant, un fet evident, y es el de que, fins jutjant per lo que s' ha dit en la informació oficial, se fan comentaris diversos que corren de boca en boca, acreditant lo molt que l' públich se preocupa de aquest assumpto. Pero ja comprendrán els nostres lectors que aquests comentaris es sempre mes fácil ferlos de viva veu, que no estamparlos en lletres de motillo. Nosaltres a lo menos opiném, que no podentse escriure tot, val mes no escriure res enterament.

Aguardarém, donchs, a que sigui conegut lo fallo definitiu, del qual alguns periódichs n' esperan algunas sorpresas. Segons los trámits de la justicia militar, los fallos dels Consells de guerra permaneixen secrets fins y a tant que han sigut revisats pel Tribunal Suprem de Guerra y Marina.

Per lo tant, hasta que s' fassa públich lo resultat de aquesta revisió definitiva, se ignorará a punt fixo la sort reservada al considerable número de acusats, ab motin del ateatat del car-rer de Cambis nous, que s' troban reclousos en lo Castell de Montjuich.

J.

o s' comprén, no s' explica l' re-llevo del general Weyler en los actuals moments.

Si ell dimitia l' càrrech, deurían sumariarlo y exigirli las mes graves responsabilitats. Si l' govern el relleva es precis que no quedin las qu' ell per la seva part con-treu, sense la deguda correcció.

Emplear la temporada de la seca, l' única época pro-picia per la guerra en aquells països, pera cambiar la direcció de la campanya, es perdre miserablement un any més d' estorsos y de sacrificis. Y un any significa milers de vidas sacrificadas als rigors del clima y uns mil milions de pessetas tirats per la finestra inútilment.

Ara veurá l' país si está regit per homes de seny ó per una colla de ximplés.

Pero, *amigo*: si son boigs, que 'ls tanquin.

Ara l' general Blanco ja es fora de Filipinas, y ara las noticias que d' allí s' reben, son mes tristas, mes desconsoladoras que may.

Nous alsaments en varias provincias; soldats indíge-nas, fins ara fidels, que desertan; l' alarma cundint cada día mes; y las operaciones de guerra poch menos que paralisadas.

Aquest es, trassat en breus paraulas, lo quadro que ofereixen els últims cablegramas.

Y ls freres? Qué fan els freres? A qué queda redu-hida la seva gran influencia?

Los freres podrán explicar, com tinguin per conve-nient la noticia que transcrich a continuació:

«Ei el monasterio y convento de Agustinos doceclé-rigos indígenas han sido reducidos a prisión por com-plicitad en el movimiento separatista producido en Bi-guan.»

Dotze tonsurats, que vivían ab ells, se campavan la vida ab ells, tatzats de cómplices de un moviment se-paratista!...

N' hi ha per tirarse la caputxa a la cara, y exclamar:—Dispensin senyors: nosaltres no hem vist res.

La mort del mulato ha convertit als piratas *yankées* en una colla de energúmenos.

En los primers moments van desmentir la noticia;

pero després, al convéncers de qu' era certa, van posar-se fets uns folls, anunciant que l' tal Maceo havia mort assessinat, víctima de una felonía, de una traició infame.

Aquests tocinaires, acostumats a medir als altres per ells mateixos, no saben lo que s' pescan. Y si van se-guint així, de la seva terra ja no se n' haurá de dir lo país dels *dollars*, sino l' país de las *guatllas*.

No 'ns fem ilusions. La mort de 'n Maceo significa alguna cosa; pero no tot lo que suposan molts.

Era un prestigi entre ls seus, no pot negarse; pero davant de las columnas espanyolas era un home que fugía sempre.

Y vaja, qu' en materias d' escorres, tots els mambis-sos, mes ó menos, son Maceos.

Comforme podrán veure en l' anunci insert en la 4.ª plana, s' ha posat a la venta l' *Almanach de la Cam-paña de Gracia* pera 1896.

Cuytin a adquirirlo, puig s' está agotant l' edició,

CARTAS DE FORA.—*Sant Andreu de Palomar.*—No en va l' nostre bome negre s' vesteix pel cap, puig está fet un faldille-tas: tal es la grezca qu' está movent a fi de treure del vehinat a una familia poch amiga de las explotacions místicas, en la casa de la qual se celebran reuniones tan honestas com pujan serho las que tenen lloch en qualsevol rectoría.—Aixó vol dir que la crusada de ratas de sagristia y beatas xafarderas que s' ha armat contra la indicada familia es una impertinencia que no té dibuix ni conduheix a altre fi que a posar de relleu los rencors de certa gent, que quan se figuran perdre una ganga, perden el seny.—Per avuy no dihem res mes.

Vilafranca del Panadés.—A las dos de la tarde del diu-menje se rebé un telegrama del Gobernador de la Provincia, prohibint la vetllada necrológica qu' en honor de D. Baldome-ro Lostau devia celebrarse. Dotze días feya que l' Comité prac-ticava gestions, anant de Herodes a Pilats; del tinent d' ar-calde (en ausencia del arcalde de R. O.) al Comandant militar, y l' un s' excusava ab l' altre, fins que arribá l' día de la celebra-ció del acte, y l' telegrama del Gobernador vingué a prohibir-lo. Si s' nague tractat de un carlista ¿s' hauria dictat la prohibició? Ca! Ni 'ls mils. Molta inquietut els dona l' orga-nizació republicana del Panadés, quan ni un acte just de piados homenatge a la memoria de un estimat difunt es consentit, aprofitant la suspensió de las garantias constitucionals. Pero consti que aquests cops autoritaris lluny de abatir l' esperit dels republicans encara l' enardeixen; consti que si 'ls nostres enemichs, se proposan fer tupinadas, els republicans de Pana-dés están resoltos a ferlos menjá 'ls testos de l' olla.

ESpanyOLERIAS

I senyors; ara com ara, lo que conv averiguar es aixó: ¿per ahont va pas-saria la trotxa en Maceo?

Fa ja quinze días que l' cabecilla mulato es mort, y encare no hem pogut mudar de conversa. ¿Per ahont va passar la trotxa?

¿Va passarla per terra?

¿Va passarla per mar?

... Y en estas disputas,

llegando los perros...

Seria altament necessari que l' generá insurrecte tingué la bondat de resucitar a fi de que es dignés explicarnos de quina manera va anar la cosa, perque si ell no 'ns ho aclareix, la polémica té trassas de no acabarse hasta l' día del judici a últi-ma hora de la nit.

¿Qué n' hem de fer de la situació de 'n Máximo Gómez?

¿Quin interés ens pot inspirar l' actitud de 'n Calixto García?

¿Qué vol dir que en Quintín Banderas fassi naps ó fassi cols?

¿Tonterias, petitesas, insignificancias que no van ni venen!

La gran qüestió está aquí: ¿per ahont va passar la trotxa en Maceo?

¡Aixó, aixó es lo que convé averiguar!

Los marinos aseguran que forsosament havia de passarla per terra.

—¿Cóm ho sabén aixó?—els preguntan.

—Ho sabém perque per la part de mar no va passar una mos-ca. Nosaltres vigilavam, y si en Maceo s' hagués escapat per allá, ho hauríam vist.

—¿Pero volen dir—tornan a preguntarlos ab cert ayret de dupte—volen dir que vigilavan prou bé?

—¡Naturalment que si! Aixó ja es ofendrens y posar en tela de judici 'ls nostres serveys a la patria.

Y tenen rahó els mateixos. ¿Els no vigilan? ¿Els no guar-dan el litoral de Cuba ab tota la escrupulositat imaginable?

Los fets parlan prou en favor seu. Que s' veji si may ha de-sembarcat cap expedició; que s' digui si s' ha escapullit cap ca-becilla: que s' recordi si 'ls insurrectes han rebut armas ni res per la costa.

Donchs... ¿cóm es possible que ara cabalment els marinos s' haguessin adormit al ayguat?

Resultament: en Maceo va passar la trotxa per terra.

—No es veritat—replican els militars, posantse intrèpidament al quite:—va passarla per mar una nit que feya molta fosca.

—¿Qui us ho ha dit?

—Tot se sab en aquest món.

Y s' plantan a explicarnos la escapatoria de 'n Maceo ab tants péls y senyals, que molt incrédul ha de ser el que hi posi l' me-nor dupte. Una barqueta pintada de negre... vuyt remers escu-llits... la platja solitaria... la tempestat ndulant al lluny... en Cirujeda rondant per aprop...

—Ademés—afeixeixen—la trotxa es com aquells carrerons aparedats del cap de vall, no s' passa. Per las sévas condicions y per la vigilancia que s' hi exerceix es materialment impossi-ble qu' en Maceo la passés per terra.

El comandant FRANCISCO CIRUJEDA, vencedor de Punta Brava.

—Pues per allí va passarla.
—¡Es fals! Va passarla per mar.
—¡Per terra!...
—¡Per mar!...
—Els marinos ho asseguran...
—Els militars ho negan...—

Y dali que li darás: trotxa per aquí, trotxa per allà, la disputa, en lloch de calmar, sembla que cada dia pren més *vuelo*. En la premsa s'hi han dibuixat dugas tendencias oposadas. La de la trotxa per mar y la de la trotxa per terra.

Del primer parer son tots els amichs y admiradors de 'n Martínez Campos. Com si deixant que 'n Maceo passés la trotxa per terra ja s'hajan de pugner ficar en Weyler a la butxaca, explicant la operació realitzada pèl cabecilla mulato lo mateix que si ells s'ho haguessin estat mirant gronxantse en un balanci.

Els detalls son absolutament precisos. Nit obscura... una partida ataca la trotxa per amunt... un'altra partida l'ataca per avall... y aprofitant aquells moments en Maceo la passa pèl mitj, acompanyat de la seva fulana.

—¡Ho voléu més clar que 'l jefe insurrecte va passar la trotxa per terra?

—¡Arri!—replican els partidaris de 'n Weyler, possehits de verdadera indignació:—va passarla per mar! Ho dihém y ho repetirém mil vegadas...—

Escoltin—dich ara jo, ab la santa intenció de posar punt final a la disputa—¿no podria ser que no l'hagués passada per mar ni tampoch per terra?

—¡Y donchs, per ahónt?
—¡Per enlayre, homes!... Sembla que may hajin vist cap ase volar!...

FANTÁSTICH.

UNA VISITA Á EDISON

—¿Se puede? —Endevant las atxas.

—¡Viú aquí un americá que s' diu Edison, un fisich de renom universal, que ha inventat varias *cosetas* de bastanta utilitat?
—Si señor, soch jo en persona; ¿qué se li ofereix?

—¡Carám! ¿Vosté? Celebro conéixel: el feya de més edat y d' un'altra positura... De tots modos, ja veurá: jo soch fill de Barcelona espanyol auténtich ¿sab?
—Si; vol di espanyol... d' Espanya.
—¡Angela!... Donchs es el cas que repassant els periódichs d' aquets dias, hi he trobat una pila de ressenyes que 'm demostran que 'ls paysans de vosté han perdut l' *oremus*.
—¿Sobre qué?

—Sobre un cert ball qu'estém ballant allá a Cuba fa ja a prop de dos anys.
—¿Pero qué passa?

—Pues passa que 'ls senyors americans, no contents ab dá als mambissos tot lo que tenen a má, com armas, pólvora, barcos, queviures y hasta algun ral, quan venhen que 'ls insurrectes reben un bon estufat, se posan a bescantarnos d' un modo que deixa blan al carreter més tremendo,

y aixó que, com vosté sab, els carreters son uns trunfos en aixó de tirar llamps y centellas per la boca. Per exemple: Ara hem plomat al cabecilla Maceo, y els bons yankees ¿si? ¿qué fan? ¡Vinga dirnos impropieris, vinga insultá als generals que 's cuydan d' aquell tinglado! Els diuhen llops afamats, piratas, fieras malvadas, assot del género humá, assessins, entranyas duras... ¡La mar de barbaritats! Veyám ¿perqué han de ficarse en cosas que al cap de vall son assumptos de familia? ¿Perqué s' han de embolicar en saragatas domésticas, que cadascú se las sab y no té per qué explicarlas a ningú?

—Com comprendrá disto molt d' estar conforme ab tot aixó, pero, al grá: ¿per qué m' ha vingut a veure? ¿Quin móvil l' ha aconsellat al ferme aquesta visita?

—Un no més. Vosté que sab tantas cosas admirables, vosté que 'ns ha espatarrat ab descubriments tan raros que proban que pel seu cap no hi ha avuy res impossible; vosté que porta inventats fonógrafo, llum eléctrica, micrófono, un centenar de maravellas científicas; vosté que está reputat com 'l home més gran del sigle, ¿no podria fabricar un trasto, una maquineta, un aparato especial per ensenyá un xich de modos als bons nort-americans?

—¡Impossible! A mi demanim lo que li passi pèl cap, que puji d' aquí a la lluna, que registri 'l fons del mar, que trabsalsi cel y terra... pero no 'm demani pas que intenti ensenyar de modos als meus simpátichs paysans.
—¿Per qué?

—Perque es un absurdo esperar que 'n tinguin may.

—¿Es dir que ni vol probarho?
—No señor; per endavant conech que no 'n sortiria, ¡es massa dú 'l bou al as!

—Dispensi: —Molt al contrari! Me 'n torno a casa.

—Endavant!...—
Després d' aquesta conversa, ja de re 'ns hem d' estranyar. ¡Calculin vostés si 'l Edison coneixerá als seus paysans!

G. GUMÁ.

MACEO Y CIRUJEDA

EN lo present número 'ls veurán retratats a tots dos: lo mort y 'l vencedor; 'l enemich implacable de la nostra rassa y 'l afortunat defensor de la integritat dela patria a 'l Isla de Cuba.

Vels'hi aquí uns quants perfils bio gráfichs: Maceo va neixer a Guantánamo (Santiago de Cuba) en 1848. Contava, donchs, 48 anys d' edat: un anca justa y cabal. S' ha dit que 'l seu pare sigué un mallorquí, apellidat Maceo, que s' enredá ab una negra rica, de la qual tingué quatre fills a mes del Anton, nomenats Joseph, Felip, Miquel y Tomás.

En sa joventut signé 'l mulato Anton Maceo, carregador del moli; pero desde que s' alsá la partida de Donato Mármol pogué posar a la seva cédula: Profesió: *insurrecto*.

Prengué part activa en tota la guerra anterior, demostrant una astucia y una tenacitat indomables, ascendint fins a major general y alcansant un gran prestigi entre 'ls insurrectes, especialment entre la rassa de color. Tot guerrejant aprengué de lletra. Celebrat lo conveni del Zanjón, encare ell prolongá la lluyta, desde Febrer fins al Agost de 1878. Per fi li permeteren embarcarse a bordo de *Fernando el Católico* que 'l conduhi a Kingston (Jamaica.)

Desde aquí passá a Honduras, en qual exércit figurá com a general, deixant lo servey a la cayguda del president Soto.

Al any 79 intentá sublevarse; pero signé capturat y 'l deportaren a Mahó. Poch ans de morir lo general Salamanca torná a la Habana, ahont fou objecte de l' admiració de tots els mambissos mes ó menos *oyalateros*. Durant lo mando del general Chinchilla intentá un alsament a Santiago de Cuba; pero no vejense secundat pels autonomistas, s' ho deixá correr. Prompte 'n prepará un altre; pero 'l general Polavieja, menjántseli la partida, 'l feu embarcar.

Al estallar l' actual insurrecció, se presentá de nou a 'l Isla y ab sas atrevidas excursións, durant lo mando de 'n Martínez Campos, sembrant l' incendi y la devastació de un cap al altre del país, arribá a ser 'l ídol de las tayfas negras y l' esperansa dels partidaris de la estrella solitaria.

Afortunadament la de 'n Maceo s' eclipsá, en lo moment en que havia lograt sustreures, ab un acte de audacia, a las per-

secucións del general Weyler, presentantse soptadament a 'l altra banda de la trotxa. En una renyida acció, quan tenia disposta una parada ab la que 's figurava copar y destruir la columna manada pel coronel Cirujeda, dos balas providencials acabaren ab l' existencia de un aventurer, justament considerat com 'l home de mes nervi de la present insurrecció cubana.

Lo nom de *D. Francisco Cirujeda*, desde 'l dia de la mort del cabecilla mulato, ha adquirit las proporecións de una verdadera celebritat.

Fill de Mogente (Valencia), rasqué l' any 1855, de una familia de menestrals. Estudiava la carrera de Farmacia quan lo sorprengué la quinta de 'n Castelar y entrá de soldat ras en las filas del exércit. Prompte s' aficioná a las armas, y portantse com un valent, durant la guerra carlista, en lo Centro, a Catalunya y al Nort, prenent part en un bon número d' accións de guerra, rebent diversas feridas, algunas d' ellas graves, aná ascendint, al preu de la seva sanch.

Passa despres a Cuba, ahont se distingí també per la seva bravura, essent ferit en una renyida batalla.

Efectuada la pau de-empenyá 'l càrrech de gobernador a Ilo-Ilo (Filipinas), y al tornar algun temps despres a la Península, fou destinat al Colegi de Infanteria de Guadalajara, en lo qual desempeñá la Cátedra de Física y Quimica.

Agregat al batalló de Arapiles, quan estallá l' actual insurrecció cubana demaná passar a 'l isla de Cuba, pero 'l general Martínez Campos se negá a endurse'l ab ell. com si ja llavoras compregués, que pera desarrollar los seus pastelegs, lo que menos necesitava eran homes valents y denodats. Per oposarse a las pretensións de 'n Cirujeda li digué qu' era pare de familia y que 'l sol pensament de que una bala podia deixar orfes als seus fills, no l' hauria deixat dormir. Sempre 'l héroe de Sagunto 's distingirá pel seu cor de pá de pessich.

Al ser nombrat en Weyler, gobernador general de Cuba, 'l comandant Cirujeda s' oferí de nou y passa a 'l isla com a voluntari. Aquest ardiment proba 'l seu desitj de ser útil a la patria, puig a quants li manifestaren qu' era molt que un pare de 12 fills se prestés a anar a la guerra, deixant de més a mes embassada a la senyora, 'l valent Cirujeda respongué que 'l bon soldat, avants que a la seva familia, pertany a Espanya.

Aquesta contestació pinta al home, tal com es, de cos enter. La guerra ab sos continuos perills, lo clima malsá de Cuba, l' amensassa continua de la mort no detenea a un pare de tretze fills, ni 'l privan de acometre las més arriscadas empresas. Y no será peique no estimi a la seva numerosa prole, que probas n' ha dadas sempre: sols que plé de noble abnegació creu honrarla, donantli un nom respectat, lluytant, y si es precis, morint per la patria.

Lo mort de 'n Maceo posa molt alt a aquest valent, que uneix a una gran bravura, una exemplar modestia.

Y ab tot, com a soldat y com a pare de familia es digne de la mes gran admiració, desde 'l moment que no sols acaba ab l' enemich mes terrible de la nostra rassa, sino que dona a la patria un número de fills tan considerable, que asseguran la perpetuitat de una verdadera missaga de valents.

P. DEL O.

A ha surtit un nou energúmeno en lo famós Senat dels *Estats Humits*.

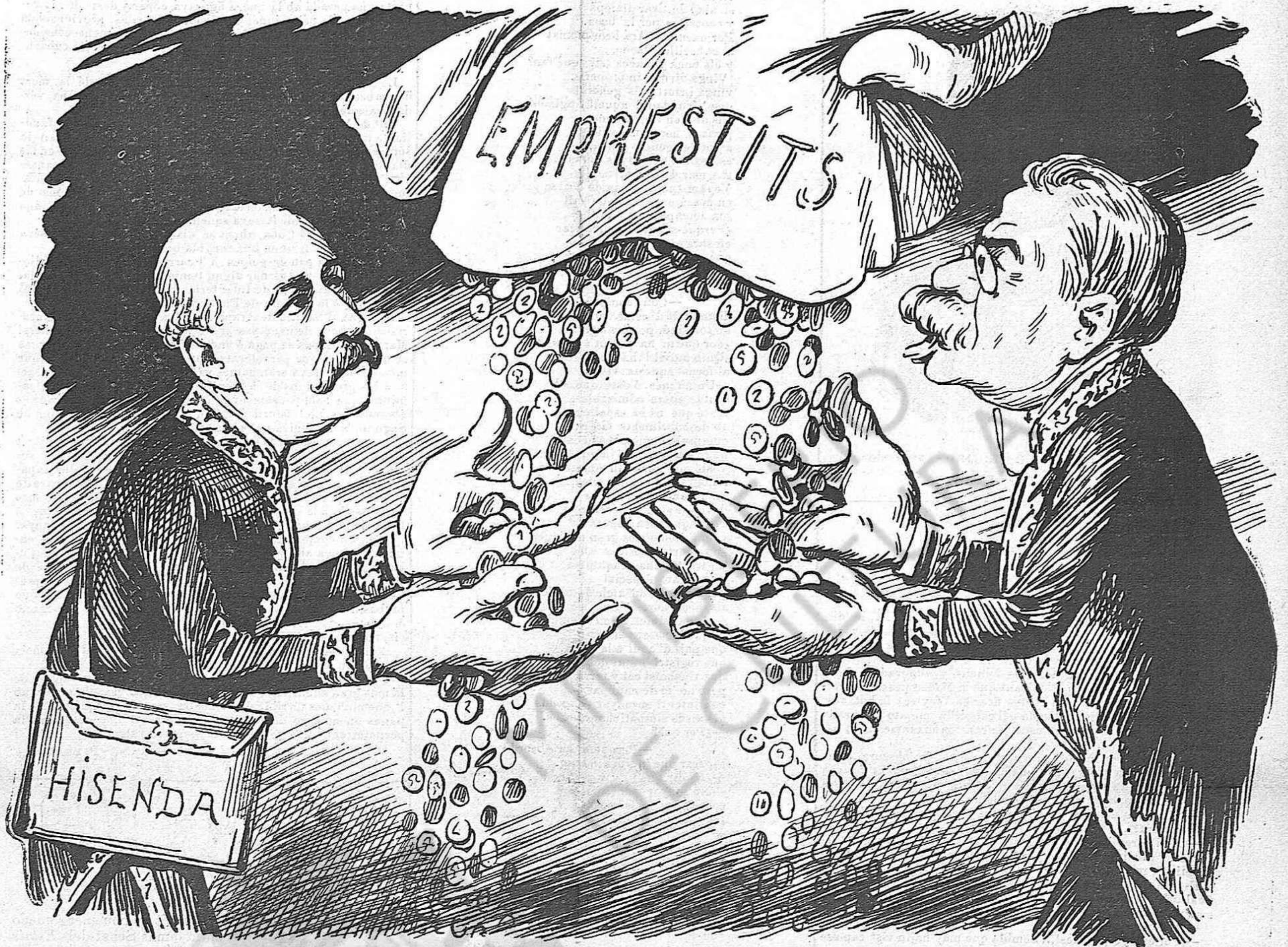
Aquest se diu Mister Cullóm (¡cuidado a equivocarse!) El tal Cullóm (*jojo* ab la pronunciació!) ha dit qu' Espanya es un país de lladres. Aixó 'm recorda l' anécdota de aquell atracador, qu' em-

Lo cabecilla mulato ANTÓN MACEO, mort en lo combat de Punta Brava.

GOVERN PER JOI REY

ELS QUE 'NS BUYDAN LA BUTXACA

Es inútil deixarlos diners: aquests senyors tenen las mans foradadas.

bestint á un transeunt, á altas horas de la nit, li va dir:
—Vingui 'l rellotje ¡lladre!...
¡Lladre y era ell qui robava!...
—Vingui 'la isla de Cuba ¡lladre!...
¡Quins Culloms... corren!

S' ha dit aquests dias qu' en Carlets abdicava.

Jo voldria saber qu' es lo que pot abdicar aquest intel·lis.
¿La corona?... Ara li fan el manech.
¿El trono?...
Vaja, home, vaja; no fassi mes el carnestoltas, y si vol trono, cridi á n' en Folchi y que li pinti.

Lo siti ahont va ocorre la mort de 'n Maceo es conegut ab lo nom de San Pedro.
Ara sí que podrém dir:—«A quien Cirujeda se la dá, San Pedro se la bendiga.»

Diu un periódich:
«La muerte de Maceo aclara el carácter de la guerra.»
Ja ho crech que l' aclareix!
Com qu' en Maceo era mitj negre ¡es clar!

Lo valent Cirujeda suposan qu' es un gran amich de 'n Martinez Campos. Y á pesar de l' amistat l' ex-héroe de Sagunto 'l privava de anar á Cuba, conforme ell desitjava.

Devia ja olorar qu' en Cirujeda acabaria ab en Maceo, y per aixó no voldria que hi anés.

Y ara diguin que l' ex-héroe no es l' home de las *crassonadas*.

Lo metje de 'n Maceo ha fet revelacions important: entre otras la de que 'l general Lee, cónsul general dels *Unitats Stats* á l' Habana, estava en continuas relacions ab en Maceo y li donava compte de tot lo qui passava.

La revelació del metje coincideix ab la noticia de qu' 'l general Lee torna á l' Habana á ferse cárrech novament del consulat general.

¡Quina barra!...
Y per lo que toca á Espanya ¡quina patxorra!...
Ja fa temps que 'ls tocinayres ens fican els dits á la boca, y en lloch de mossegar, vomitém.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

¡Ning! ¡Nang! ¡Ning! ¡Nang! ¡Ning! ¡Nang!

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

PERA 1897

¡ACABA DE SORTIR!

Un elegantísim tomo d' unas 200 páginas encuadernat ab una cubierta en colors.

Text abundant y d' actualitat

Innumerables caricaturas

Preu: ¡DOS rals!

Se ven per tot arreu.

